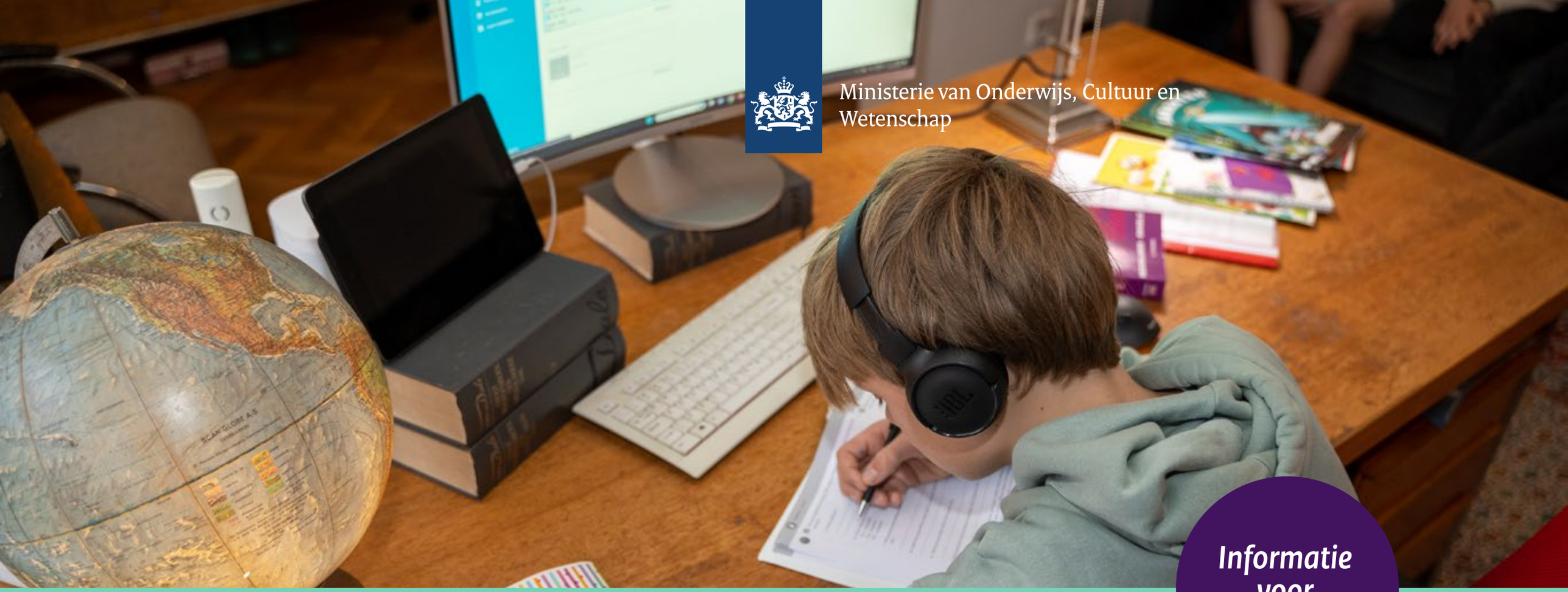

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Informatie voor professionals

Digitaal afstandsonderwijs

Als een leerling tijdelijk niet naar school kan

Digitaal afstandsonderwijs

Als een leerling tijdelijk niet naar school kan

Inleiding

1. Digitaal afstandsonderwijs als onderdeel van een maatwerkoplossing

2. Regels voor afwijking van de onderwijstijd

3. Bekostiging voor een leerling met minder onderwijstijd

4. Organisatie van digitaal afstandsonderwijs binnen een maatwerkoplossing

5. Nog vragen?

Inleiding

In deze brochure kunt u lezen onder welke voorwaarden een school digitaal afstandsonderwijs kan geven aan leerlingen die - door lichamelijke of psychische klachten – tijdelijk niet of niet volledig naar school kunnen.

De informatie in deze brochure geldt voor bekostigde scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs.

Er is ook een brochure over digitaal afstandsonderwijs voor ouders:

› Bekijk hier de brochure *Als uw kind tijdelijk niet naar school kan*

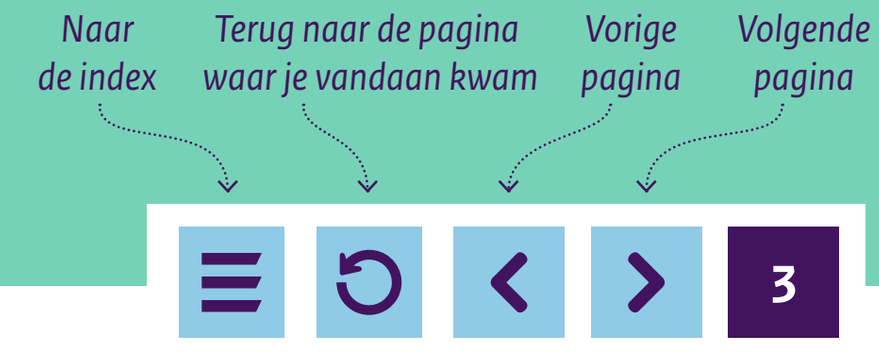

1. Digitaal afstandsonderwijs als onderdeel van een maatwerkoplossing

Als een leerling door lichamelijke of psychische klachten tijdelijk niet of niet volledig naar school kan, moet de school onderzoeken welke hulp of begeleiding de leerling nodig heeft om het onderwijs zo goed mogelijk door te laten gaan.

In overleg met de ouders en de leerling kunt u een onderwijsprogramma op maat maken, eventueel met hulp van externen.

Vormen van digitaal afstandsonderwijs

Digitaal afstandsonderwijs kan een waardevol onderdeel zijn van maatwerk voor een leerling die tijdelijk niet naar school kan. Hoe dit er in de praktijk uitziet, hangt af van de keuzes die de school hierin samen met de ouders en leerling maakt.

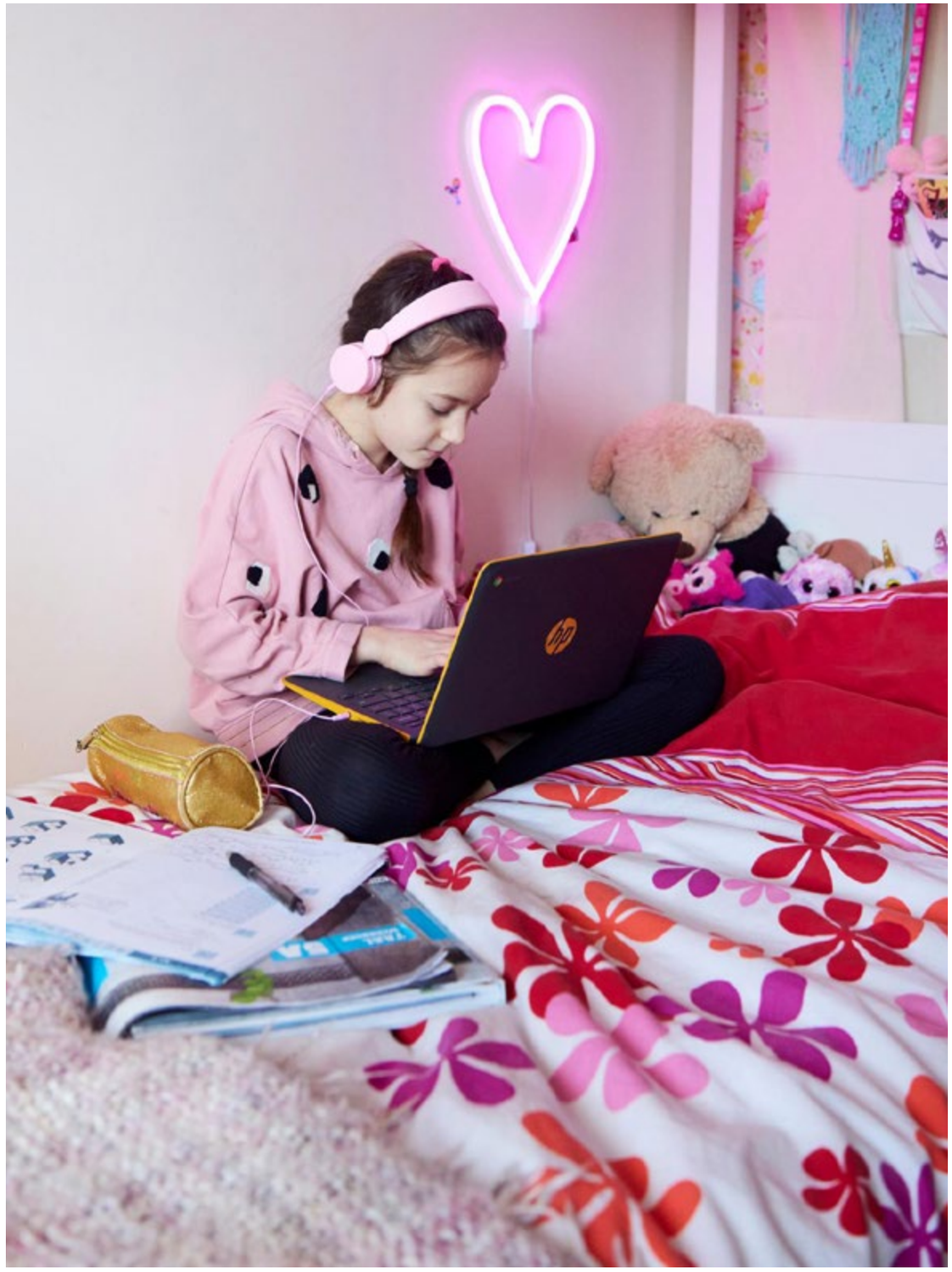

1. Digitaal afstandsonderwijs als onderdeel van een maatwerkoplossing

Voorbeelden zijn:

- Een leerling volgt de reguliere lessen geheel of gedeeltelijk op afstand. Hiervoor bestaan “slimme ICT-sets”, waarmee een leerling vanaf afstand mee kan doen met de lessen van de eigen klas en in contact kan blijven met medeleerlingen.
- Een leerling krijgt geheel of gedeeltelijk een individueel programma, waarbij de leerling vakken volgt op de computer, digitale instructie krijgt en opdrachten maakt op een zelfgekozen moment en plaats. De leerling kan daarbij vooral zelfstandig werken of onder begeleiding van een leraar op afstand werken.

In hoofdstuk 4 staat beschreven welke hulp de school kan inschakelen om dit te organiseren en wat is toegestaan rond inkoop of inhuur bij particuliere aanbieders.

Maatwerk

Wat mogelijk en passend is, hangt af van de situatie. Hoe vaak zal de leerling niet of minder op school zijn? Wat kan de leerling aan? Hoe zelfstandig kan de leerling werken in een schoolritme? Veel hangt ook af van wat de school praktisch kan bieden en de ondersteuning die ouders kunnen geven. Het is belangrijk dat de school, de ouders en de leerling zo snel mogelijk in gesprek gaan over wat er nodig is om het onderwijs zo goed mogelijk door te laten gaan en daar gezamenlijk afspraken over maken.

Gevolgen langere termijn

Ook de gevolgen van het missen van lessen op school moeten de school, de ouders en de leerling goed met elkaar doorspreken. Aan welke eisen moet een leerling aan het eind van het schooljaar voldoen om over te kunnen naar de volgende groep of klas? Onder welke voorwaarden kan de leerling examen doen en een diploma halen? Welke consequenties kan het maatwerkprogramma hebben voor het vervolgonderwijs? Het is belangrijk dat de school, de ouders en de leerling hierover regelmatig met elkaar spreken, zolang de leerling niet volledig naar school gaat.

Over digitaal afstandsonderwijs staat op lesopafstand.nl veel nuttige informatie over afstandsonderwijs, zoals uitleg over leermiddelen, e-didactiek, het volgen en toetsen van een leerling die afstandsonderwijs volgt, privacy en beveiliging.

2. Regels voor afwijking van de onderwijstijd

Scholen zijn wettelijk verplicht om iedere leerling een minimum aantal uren les te geven op school. Als dit niet mogelijk is door lichamelijke of psychische klachten van een leerling, kan de school hier tijdelijk van afwijken. In de uren dat de leerling met afwijking onderwijstijd niet het onderwijsprogramma op school volgt, kan de school ondersteuning en begeleiding bieden die specifiek is afgestemd op de leerling. Zo kan optimaal gewerkt worden aan het bereiken van de onderwijsdoelen en het behalen van de vooraf bepaalde uitstroombestemming van de leerling.

Afhankelijk van de situatie moet de school hiervoor instemming aan de onderwijsinspectie vragen. De regels om af te mogen wijken van onderwijstijd staan beschreven in de beleidsregel afwijking onderwijstijd.[1]

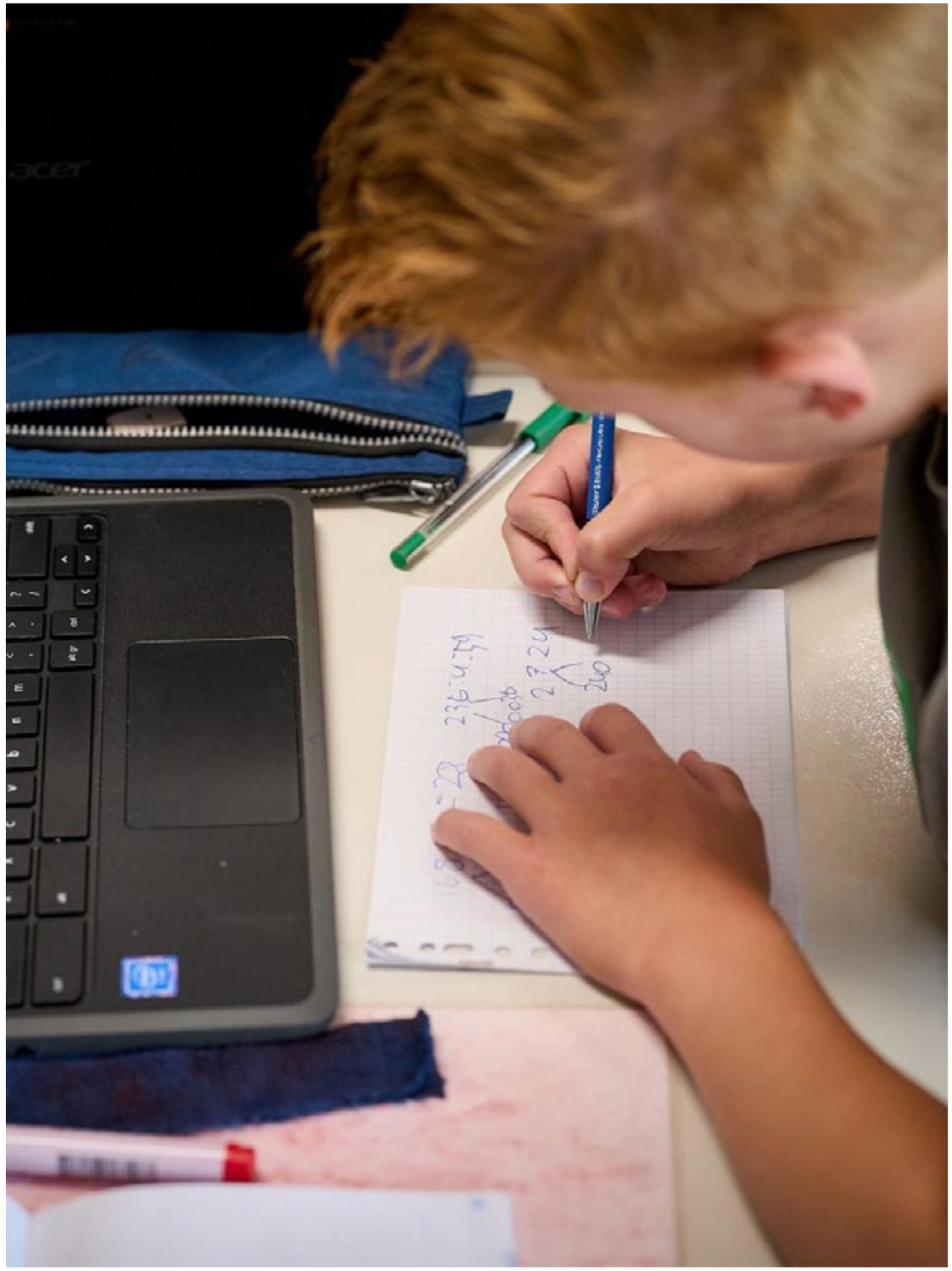

1 *Deze beleidsregel zal herzien worden. De brochure wordt hierop aangepast.*

Wat is de situatie van de leerling?

De leerling moet tijdens schooltijd een medische of paramedische behandeling ondergaan. Bijvoorbeeld van een fysiotherapeut, oefentherapeut, logopedist, ergotherapeut of diëtist.

De leerling kan het lesprogramma op school niet of niet volledig volgen als gevolg van een chronisch vermoeidheidssyndroom of vanwege een andere ziekte of medische aandoening. Bijvoorbeeld: ME/CVS, post-COVID-syndroom, gebroken been, leukemie, migraine, et cetera.

*Categorie b**

Instemming inspectie nodig?

Nee

Er is geen instemming van de inspectie nodig. Deze leerlingen zijn geoorloofd afwezig op grond van artikel 11, onder d, van de Leerplichtwet. Er moet wel een bewijsstuk zijn waaruit blijkt op welke grond en gedurende welke tijd de afwezigheid van de leerling of het niet deelnemen aan het onderwijs (para)medisch geïndiceerd is.

Ontwikkelingsperspectief met extra eisen nodig?

Nee

Dit is niet verplicht.

Ingroeiplan nodig?

Nee

Dit is niet verplicht.

Alle overige leerlingen die vanwege lichamelijke en/of psychische redenen tijdelijk niet of niet volledig aan het lesprogramma op school kunnen deelnemen.

*Categorie d**

Instemming inspectie nodig?

Ja**

Voor deze leerling moet de school instemming aanvragen bij de inspectie om af te wijken van de verplichte onderwijstijd.

Ontwikkelingsperspectief met extra eisen nodig?

Ja

Een ontwikkelingsperspectief met aanvullende vereisten is verplicht.

Ingroeiplan nodig?

Ja

In het ontwikkelings-perspectief moet een ingroeiplan zijn opgenomen.

* *De inspectie onderscheidt 4 categorieën bij afwijking onderwijstijd. Categorieën b en d zijn in dit geval het meest relevant. De andere twee categorieën zijn in deze brochure buiten beschouwing gelaten. Zie voor meer informatie de beleidsregel afwijking onderwijstijd.*

** *Binnen het experiment onderwijszorgarrangementen (OZA) hoeft niet per leerling afwijking van onderwijstijd aangevraagd te worden. Wel wordt in het ontwikkelingsperspectief van de leerling vastgelegd hoeveel uur onderwijs verwacht wordt dat de leerling kan volgen.*

2. Regels voor afwijking van de onderwijstijd

Snel starten

De inspectie streeft ernaar binnen 8 weken een besluit te nemen. In de tussentijd mag de school wel al een aangepast onderwijsprogramma starten, waarbij digitaal afstandsonderwijs een hulpmiddel kan zijn. Hoe minder achterstand de leerling oploopt, hoe beter het is. De instemming van de inspectie om voor een leerling af te wijken van de verplichte onderwijstijd geldt voor het lopende schooljaar.

Eisen aanvraag afwijking onderwijstijd

Om instemming van de inspectie te vragen, moet de school bij de aanvraag het volgende vermelden:

- Om hoeveel uren per week en om welke periode het gaat;
- Dat er voor de leerling een ontwikkelingsperspectief (hierna: opp) is opgesteld dat aan de eisen voldoet (zie volgende paragraaf);
- Of er voor de leerling al eerder instemming gevraagd is voor afwijking van onderwijstijd.

De aanvraag loopt via het aanvraagformulier in het Internet Schooldossier (ISD).

Aanvullende eisen aan een opp bij afwijking onderwijstijd

Een opp heeft een aantal wettelijk verplichte onderdelen, zie handreiking-ontwikkelingsperspectief. Als een opp vereist is voor een aanvraag afwijking onderwijstijd (zie stroomschema), zijn er een aantal aanvullende vragen die de school in het opp moet beantwoorden:

- Waarom de afwijking van onderwijstijd nodig is. Die motivatie moet in het regulier onderwijs[2] komen van een kinder-of jeugdpsycholoog, een (ortho)pedagoog of een arts.
- Waaruit de afwijking van het onderwijsprogramma van de leerling bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd het per week in het lopende schooljaar gaat.
- Voor welke periode binnen het lopende schooljaar de afwijking geldt.
- Welk onderwijsprogramma de leerling op school volgt en welk onderwijs of welke extra ondersteuning de leerling krijgt tijdens de afwezigheid van school. De extra ondersteuning wordt beschreven in het handelingsdeel, waarover overeenstemming met de ouders moet zijn.
- Hoe de school met de ouders en de leerling planmatig toewerkt naar het volledig aantal uren onderwijs (het ingroeiplan).

2 *In het speciaal onderwijs geldt deze verplichting niet omdat de commissie van begeleiding of commissie van onderzoek altijd moet adviseren. In deze commissies zitten al deze specialisaties.*

2. Regels voor afwijking van de onderwijstijd

Als de school voor de leerling al eerder instemming vroeg om van de onderwijstijd af te wijken, moet het opp de volgende extra onderdelen bevatten:

- Een evaluatie van eventueel eerder geboden extra ondersteuning.
- Hoe de school ervoor gaat zorgen dat de leerling alsnog (meer) naar school gaat, als dat in het voorgaande schooljaar niet lukte.

Geen maximale omvang en duur

Er is geen maximumaantal uren voor afwijking van de onderwijstijd. Als het door de lichamelijke of psychische situatie van een leerling niet anders kan, is zelfs tijdelijk 100% afwijking onderwijstijd mogelijk.

Er is ook geen maximale duur voor afwijking van de onderwijstijd. Sommige kinderen hebben dit meerdere schooljaren nodig.
De school moet wel ieder schooljaar opnieuw instemming aan de inspectie vragen, als dit is vereist. In de beslisboom wordt uitgelegd voor welke situaties instemming van de inspectie vereist is.

Opbouw schoolgang & evaluatie

Het uitgangspunt is dat de school zich inspant om de leerling binnen het schooljaar weer het volledige schoolprogramma te laten volgen. Zodra de gezondheid van de leerling het mogelijk maakt, moeten de school, ouders en leerling daar naar toe gaan werken.

Na een jaar evalueert de school de situatie van de leerling en de aanpak uit het opp. Als het binnen het schooljaar niet gelukt is weer het volledige onderwijsprogramma te volgen, moet de school bij de nieuwe aanvraag voor afwijking van de onderwijstijd uitleggen hoe daar alsnog naartoe wordt gewerkt. Dan geldt dus een zwaardere motiveringsplicht.

Inschrijving en registratie

De school houdt de leerling ingeschreven, ook als de leerling minder dan 50% van het onderwijsprogramma op school volgt. Veel scholen denken dat dat niet mag, maar dat is een misverstand.

Afwijking van de onderwijstijd is geen ongeoorloofd verzuim, want door het maatwerk is voor de leerling (tijdelijk) een ander aantal onderwijsuren vastgesteld.

3. Bekostiging voor een leerling met minder onderwijstijd

Bekostiging blijft ongewijzigd

De bekostiging blijft ongewijzigd, zelfs als een leerling tijdelijk helemaal niet naar school kan. De school kan de bekostiging gebruiken voor het maatwerk voor de leerling. In hoofdstuk 4 staan de regels voor inkoop, inhuur en uitbesteding.

Als een leerling van het speciaal onderwijs langere tijd niet of weinig naar school komt, kan het samenwerkingsverband passend onderwijs wel afspraken maken met het schoolbestuur over het geld dat is gekoppeld aan de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van de leerling.

Een school mag alleen rijksbekostiging inzetten voor leerlingen die op de school zijn ingeschreven. Samenwerkingsverbanden mogen alleen geld voor passend onderwijs inzetten voor leerlingen die zijn ingeschreven bij een school in de regio.[3]

Overheveling van bekostiging

Een school mag bekostiging overhevelen naar andere bekostigde scholen, samenwerkingsverbanden of centrale diensten.
Het is scholen niet toegestaan om bekostiging over te hevelen naar een particuliere school. Leerlingen mogen dus niet op kosten van de school geheel of gedeeltelijk onderwijs volgen bij een particuliere school.

3 *Uitgezonderd 1) samenwerkingsverbanden die deelnemen aan de subsidieregeling Wel in ontwikkeling. 2) Ook binnen het experiment onderwijszorgarrangementen is er meer ruimte: een deelnemend samenwerkingsverband kan binnen het experiment maximaal 2,5% afwijken van de bestedingsvoorwaarden van het (bruto) ondersteuningsbudget, waardoor onderwijsgelden flexibeler kunnen worden ingezet op het snijvlak van onderwijs en zorg. 3) Tot slot geldt de uitzondering dat een samenwerkingsverband de tlv heeft afgegeven, maar de leerling (inmiddels) in een andere regio naar school gaat/woonachtig is. Het samenwerkingsverband dat de tlv heeft afgegeven blijft dan verantwoordelijk.*

4. Organisatie van digitaal afstandsonderwijs binnen een maatwerkoplossing

Om goed onderwijs te organiseren voor een leerling die tijdelijk niet naar school kan, moet er vaak veel worden georganiseerd. De school kan hierbij hulp en ondersteuning inschakelen. Ook mag de school onder voorwaarden rijksbekostiging gebruiken voor inkoop of inhuur bij particuliere aanbieders.

Consulenten Onderwijs Zieke Leerlingen (OZL)

De Consulenten Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen (OZL) ondersteunen scholen en leraren kosteloos bij het onderwijs aan chronisch zieke en (psycho)somatisch zieke leerlingen die onder behandeling van een arts zijn. Zij helpen scholen in de eerste periode op weg om het onderwijs op afstand zo goed mogelijk te organiseren. Op de website OZL en passend onderwijs - Ziezon staat meer informatie.

Inkoop van apparatuur, materiaal of hulp

De school kan rijksbekostiging gebruiken voor inkoop of inhuur bij particuliere aanbieders om digitaal afstandsonderwijs als (onderdeel van) een maatwerkoplossing mogelijk te maken. Het volgende is bijvoorbeeld toegestaan:

- Inkoop van digitale lespakketten, die bijvoorbeeld bestaan uit werk- en tekstboeken, een digitale lesinstructie, oefenmateriaal en een jaarplanner.
- Inkoop van apparatuur. Bijvoorbeeld een “slimme ICT-set”, waarmee de leerling op afstand mee kan doen met de lessen van de klas en in contact blijft met klasgenoten. Sommige samenwerkingsverbanden hebben deze ICT-sets centraal beschikbaar. Er zijn ook mogelijkheden voor scholen om voor een zieke leerling zo’n ICT-set in bruikleen te krijgen. De school kan hierover informatie krijgen bij de consulent OZL.
- Inhuur van een leraar of andere deskundige. Om bijvoorbeeld een maatwerkprogramma op te zetten of bij de uitvoering ervan de school of de ouders te ondersteunen.

De persoonlijke begeleiding en ondersteuning van de leerling moet door de school van inschrijving vormgegeven worden.

4. Organisatie van digitaal afstandsonderwijs binnen een maatwerkoplossing

Laptop voor thuis

Voor digitaal afstandsonderwijs heeft een leerling een laptop of computer nodig. De school mag ouders vragen een bijdrage te betalen voor ICT-benodigdheden, zoals een laptop. De school mag ouders echter nooit verplichten om te betalen. Wanneer ouders niet kunnen of willen betalen, moet de school zorgen voor een volwaardig alternatief, bijvoorbeeld door het aanbieden van een leenlaptop.

Uitbesteding van een leerling is niet toegestaan

Een leerling mag niet worden uitbesteed aan een particuliere school. Een leerling mag dus niet buiten de directe invloeds-sfeer van en op kosten van de school van inschrijving particulier onderwijs volgen. De school is altijd verantwoordelijk voor de inhoud, vorm en uitvoering van het hele onderwijsprogramma van de leerling.

5. Nog vragen?

Scholen kunnen met vragen terecht bij het Steunpunt Passend Onderwijs (hierna: SPO) van de PO-Raad en VO-raad. Het SPO ondersteunt scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden met de uitvoering van passend onderwijs in de praktijk.

Scholen met vragen over afwijking onderwijstijd kunnen contact opnemen met het klantcontact van de Inspectie van het Onderwijs. Het klantcontact is bereikbaar via 088 669 60 60 op werkdagen tussen 9.00 - 16.00 uur.

Er is ook een brochure over digitaal afstandsonderwijs voor ouders:

› Bekijk hier de brochure *Als uw kind tijdelijk niet naar school kan*

Colofon

**Dit is een uitgave van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
in samenwerking met de Inspectie van het Onderwijs en het Steunpunt Passend Onderwijs.**

Grafische vormgeving
Ready for take-off, Den Haag

Den Haag, december 2023